

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΟ
ΥΠΑΙΘΑ**

Αθήνα, 21.04.2026

Αριθμός Γνωμοδότησης 16/2026

Αριθμός ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. 37431/Ν1/26.03.2026 του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α., Αυτοτελής Διεύθυνση Ιδιωτικής Εκπαίδευσης, Τμήμα Δ΄ Φροντιστηρίων και Κέντρων Ξένων Γλωσσών.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, εάν, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, είναι δυνατή η φοίτηση των παιδιών προσχολικής ηλικίας (προνηπίων και νηπίων) στα Κέντρα Ξένων Γλωσσών. Συναφώς, εάν είναι σύνηθες η παρακολούθηση σ' αυτά μαθημάτων αγγλικής γλώσσας.

Ιστορικό:

Από το πραγματικό το οποίο παρατίθεται στο ερώτημα της διοίκησης, σε συνδυασμό προς τα λοιπά στοιχεία του υπηρεσιακού φακέλου, προκύπτουν τα κατωτέρω:

1. Με το υπ' αρ. πρωτ. 8049/30.10.2025 έγγραφό της η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων (Δ.Ε.Ε.) ζήτησε από την ερωτώσα υπηρεσία πληροφόρηση σχετικά με το ελάχιστο επιτρεπτό ηλικιακό όριο για τη διδασκαλία ξένης γλώσσας σε Κέντρα Ξένων Γλωσσών. Η πιο πάνω υπηρεσία λαμβάνοντας υπόψη την με αριθμ. 290/2015 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Παιδείας, ενημέρωσε την ΔΔΕ Χανίων ότι δεν είναι σύνηθες η φοίτηση προνηπίων και νηπίων σε Κέντρα Ξένων Γλωσσών. Στη συνέχεια ο Διευθυντής της αποκεντρωμένης αυτής υπηρεσίας με το υπ' αριθμ. 236/6.1.2026

έγγραφο του απέστειλε στην ερωτώσα υπόμνημα απόψεων ενδιαφερόμενης ιδιώτου και ιδιοκτήτριας Κέντρου Ξένων Γλωσσών προς αξιολόγηση. Με το συγκεκριμένο υπόμνημα η ιδιώτης επικεντρωνόταν στη δυνατότητα διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας σε παιδιά προσχολικής ηλικίας (έως 6 ετών) σε Κέντρο Ξένων Γλωσσών (υπηρεσίες, που προτίθεται να προσφέρει η ανωτέρω ατομική επιχείρηση), επικαλούμενη την πρόσφατη νομοθεσία, όπως ισχύει και πιο συγκεκριμένα τις διατάξεις του άρθρου 2 ν. 4692/2020, επισημαίνοντας ότι η πιο πάνω γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. αναφερόταν σε ένα νομοθετικό καθεστώς, το οποίο έχει μεταβληθεί και πλέον, δεν ισχύουν τα όσα σε αυτήν αναφέρονται. Ζητήθηκε δε η επανεξέταση του τεθέντος ζητήματος με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και συνακόλουθα σύνταξη επικαιροποιημένης απάντησης.

Ο προβληματισμός της υπηρεσίας έγκειται στο εξής: Με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και συγκεκριμένα με τις διατάξεις του ν. 4692/2020 έχει εισαχθεί πιλοτικά στο υποχρεωτικό πρόγραμμα των Νηπιαγωγείων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης δράση για τη δημιουργική ενασχόληση των μαθητών με την αγγλική γλώσσα μέσω της οργάνωσης και υλοποίησης δραστηριοτήτων, κατά τη διάρκεια των οποίων οι μαθητές αλληλεπιδρούν με έναν εκπαιδευτικό Αγγλικής Φιλολογίας παρουσία του νηπιαγωγού. Το ζήτημα είναι, εάν η δράση αυτή μπορεί να επεκταθεί και στα Κέντρα Ξένων Γλωσσών και γενικότερα εάν είναι σύνομη η φοίτηση παιδιών προσχολικής ηλικίας (νηπίων-προνηπίων) σε τέτοια Κέντρα.

Νομοθετικό πλαίσιο:

2. Με τις κάτωθι διατάξεις του άρθρου 63 του **Αναγκαστικού Νόμου 2545/1940** «Περί ιδιωτικών σχολείων, φροντιστηρίων και οικοτροφείων» (Α'287) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 63

«1. Ως φροντιστήριο υπό την έννοιαν του παρόντος νόμου λογίζεται η εν τω αυτώ χώρῳ διδασκαλία μαθημάτων εις ομάδα προσώπων πλειόνων των πέντε εν συνόλω ή ασχέτως αριθμού ομάδων εις πλείονα των δέκα προσώπων εν συνόλω καθ' ἑβδομάδα, προς συμπλήρωσιν και εμπέδωσιν γνώσεων αναγομένων εις τον κύκλον των μαθημάτων της στοιχειώδους, μέσης, ανωτέρας και ανωτάτης εκπαιδεύσεως ή προς εκμάθησιν ξένων γλωσσών ή μουσικής ή γενικών μαθημάτων αναφερομένων εις ελευθέρας σπουδάς, επί τρεις το πολύ ώρας ημερησίως ως προς τας εκ των αυτών προσώπων αποτελουμένας ομάδας.

2. Τα φροντιστήρια διακρίνονται εις α) Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως, προπαρασκευάζοντα μαθητάς δια τας εισιτηρίους εξετάσεις των σχολείων της μέσης εκπαιδεύσεως, β) Μέσης Εκπαιδεύσεως, σκοπόν έχοντα την ενίσχυσιν των μαθητών εις τα μαθήματα των σχολείων μέσης εκπαιδεύσεως, γ) Ανωτάτης εκπαιδεύσεως, προπαρασκευάζοντα τους μαθητάς δια τας εισαγωγικάς εξετάσεις των πανεπιστημίων και ανωτέρων ή ανωτάτων σχολών και φοιτητάς ή σπουδαστάς δια τας τμηματικάς και πτυχιακάς εξετάσεις αυτών, δ) Ξένων Γλωσσών, εις ό διδάσκονται μόνον ακραιφνώς γλωσσικά μαθήματα μιας ή περισσοτέρων ξένων, ως καθορίζεται εν τη αδεία, γλωσσών, δι' ων σκοπείται η χρήσις γλώσσης ως οργάνου εκφράσεως, απαγορευομένης της επεκτάσεως τούτων εις συστηματικήν διδασκαλίαν ειδικών μαθημάτων ως τα θρησκευτικά , η ιστορία, η γεωγραφία, τα μαθηματικά κλπ. εν τη γλώσση ταύτη, ε) Μουσικής και ς) ελευθέρων σπουδών, ως λογιστικής, στενογραφίας, εμπορικής αλληλογραφίας κλπ, ζ), όπως η περίπτωση αυτή προστέθηκε με το άρθρο 9 παρ. 11 ν. 2817/2000) «διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης ή δεύτερης γλώσσας»..».

3. Με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 15 του **νόμου 2740/1999** «Κρατικό Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας και άλλες διατάξεις» (Α'186) ορίζεται ότι:

Άρθρο 6

«15. Τα φροντιστήρια ξένων μετονομάζονται σε Κέντρα Ξένων Γλωσσών».

4. Με τη διάταξη του άρθρου 48 παρ. 2 περ. γ' του **νόμου 4264/2014** «Άσκηση εμπορικών δραστηριοτήτων εκτός καταστήματος και άλλες διατάξεις» (Α' 118) ορίζεται ότι:

Άρθρο 48

«2. περ. γ' Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του ν. 4093/2012 (Α' 222) καταργούνται οι κάτωθι διατάξεις:..... Το άρθρο 1 του α.ν. 284/1968 (Α'32) «Περί κυρώσεως της υπ' αριθμ. 158379 (Α'1025) 4.11.1967 υπουργικής αποφάσεως περί χαρακτηρισμού των Σχολών Ξένων Γλωσσών ως φροντιστηρίων».

5. Με τις κάτωθι διατάξεις του **νόμου 1566/1985** «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α'187) ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 2

«1. Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται στα νηπιαγωγεία και στα δημοτικά σχολεία. Τα νηπιαγωγεία μπορούν να εντάσσονται και σε κέντρα, στα οποία λειτουργούν μαζί με κρατικούς παιδικούς σταθμούς (παιδικά κέντρα).

2. Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται σε δύο κύκλους. Ο πρώτος κύκλος καλύπτεται από τα γυμνάσια και ο δεύτερος από τα γενικά, κλασικά, εκκλησιαστικά, τεχνικά - επαγγελματικά, ενιαία πολυκλαδικά λύκεια και από τις τεχνικές-επαγγελματικές σχολές. Ειδικός νόμος ρυθμίζει τη λειτουργία των εκκλησιαστικών λυκείων.

3. εδ. α', όπως οι διατάξεις της όλης παραγράφου ισχύουν μετά την παρέμβαση του νομοθέτη με τον ν. 4871/2021): «Η φοίτηση είναι υποχρεωτική στο νηπιαγωγείο, στο δημοτικό σχολείο και στο γυμνάσιο, εφόσον ο μαθητής δεν έχει υπερβεί το 16ο έτος της ηλικίας του.

Άρθρο 3

1. Σκοπός του νηπιαγωγείου είναι να βοηθήσει τα νήπια να αναπτυχθούν σωματικά, συναισθηματικά, νοητικά και κοινωνικά μέσα στα πλαίσια που ορίζει ο ευρύτερος σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ειδικότερα το νηπιαγωγείο βοηθεί τα νήπια: α) να καλλιεργούν τις αισθήσεις τους και να οργανώνουν τις πράξεις τους, κινητικές και νοητικές. β) να εμπλουτίζουν και να οργανώνουν τις εμπειρίες τους από το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον και να αποκτούν την ικανότητα να διακρίνουν τις σχέσεις και αλληλεπιδράσεις που υπάρχουν μέσα σε αυτό. γ) να αναπτύσσουν την ικανότητα κατανόησης και έκφρασης με σύμβολα, γενικά και ιδιαίτερα στους τομείς της γλώσσας, των μαθηματικών και της αισθητικής. δ) να προχωρούν στη δημιουργία διαπροσωπικών σχέσεων, που θα βοηθούν στη βαθμιαία και αρμονική ένταξή τους στην κοινωνική ζωή και ε) να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες ελεύθερα και αβίαστα και, μέσα στο πλαίσιο του οργανωμένου περιβάλλοντος, να εθίζονται στην αμφίδρομη σχέση ατόμου και ομάδας.

3, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 33 παρ. 3 ν. 4521/2018 και αντικαταστάθηκε πάλι με το άρθρο 34 ν. 4704/2020: Η φοίτηση στα νηπιαγωγεία είναι διετής και εγγράφονται σε αυτά νήπια, που συμπληρώνουν, την 31η Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής, ηλικία τεσσάρων (4) ετών.

4, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 33 παρ. 3 ν. 4521/2018 και αντικαταστάθηκε πάλι με το άρθρο 34 ν. 4704/2020: Η φοίτηση όσων νηπίων την 31η Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία πέντε (5) ετών, είναι υποχρεωτική σε όλη τη Χώρα. Για τα νήπια που συμπληρώνουν ηλικία τεσσάρων (4) ετών, σύμφωνα με την παρ. 3 γίνεται υποχρεωτική σταδιακά, από το σχολικό έτος 2018-2019 και σε κάθε περίπτωση εντός τριετίας, κατά δήμους, οι οποίοι ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων, εφαρμοζομένου σε κάθε περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 1566/1985.

9. περ. γ', όπως προστέθηκε με το άρθρο 2 ν. 4692/2020 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 53 ν. 4807/2021: *Εισάγεται στο υποχρεωτικό πρόγραμμα των νηπιαγωγείων της χώρας δράση για τη δημιουργική ενασχόληση των μαθητών με την αγγλική γλώσσα μέσω της οργάνωσης και υλοποίησης δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια των οποίων οι μαθητές αλληλοεπιδρούν με έναν εκπαιδευτικό κλάδου ΠΕ06 Αγγλικής Φιλολογίας παρουσία του νηπιαγωγού. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, ορίζεται η διάρκεια ενασχόλησης των μαθητών με την αγγλική γλώσσα και ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων της οργάνωσης και υλοποίησης σχετικών επιμορφωτικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων.» .*

6. Με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του **π.δ. 79/2017** «Οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων» (Α'109), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 6

«1. Στο νηπιαγωγείο εγγράφονται δύο (2) ηλικίες νηπίων. Η πρώτη ηλικία (νήπια) περιλαμβάνει τα νήπια, τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία πέντε (5) ετών, για τα οποία η φοίτηση είναι υποχρεωτική. Η δεύτερη ηλικία (προνήπια) περιλαμβάνει τα νήπια, τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία τεσσάρων (4) ετών».

7. Με τις διατάξεις του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. **Φ.80378/ΓΔ4/5.7.2021 Υ.Α.** της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εισαγωγή της Αγγλικής γλώσσας στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου» (Β'3311) ορίζονται τα παρακάτω:

Άρθρο 3

«Σκοπός της ενσωμάτωσης της Αγγλικής γλώσσας στο Νηπιαγωγείο είναι ο εμπλουτισμός του προγράμματος του Νηπιαγωγείου μεθοδολογικά και θεματικά -σε σχέση με τη γλωσσική και ολόπλευρη ανάπτυξη των νηπίων για την ενίσχυση της πολυγλωσσικής επίγνωσης, της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και τη διαμόρφωση της ταυτότητας του ενεργού πολίτη στη σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία. Η εισαγωγή της Αγγλικής Γλώσσας στο Νηπιαγωγείο:

εμπλουτίζει τα υφιστάμενα προγράμματα και εντάσσεται λειτουργικά στη φιλοσοφία τους, υποστηρίζοντας τη διερευνητική και διαθεματική προσέγγιση και τον παιγνιώδη χαρακτήρα της μάθησης,

στηρίζεται στη γνώση των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών των μικρών παιδιών. ανταποκρίνεται στις παιδαγωγικές αρχές του Αναλυτικού Προγράμματος του Νηπιαγωγείου.

εστιάζει στον επικοινωνιακό χαρακτήρα της γλώσσας και στην ανάγκη διαπολιτισμικής αλληλεπίδραση.

σέβεται την ολιστική προσέγγιση της μάθησης και πραγματοποιείται μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων με διαθεματικό χαρακτήρα.

στηρίζεται στην αμοιβαία και αρμονική αλληλεπίδραση και συνεργασία των Νηπιαγωγών και των εκπαιδευτικών της Αγγλικής γλώσσας».

Ερμηνεία-Εφαρμογή διατάξεων:

Από τις ανωτέρω διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους εν όψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός των οποίων εντάσσονται, του σκοπού που υπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

8. Με τη διάταξη του άρθρου 63 παρ. 1 του νόμου 2545/1940 δίδεται η έννοια του φροντιστηρίου, το οποίο ορίζεται ως χώρος διδασκαλίας μαθημάτων συγκεκριμένου αριθμού μαθητών με σκοπό την συμπλήρωση και εμπέδωση γνώσεων, αναφορικά και κατά κύριο λόγο, με κύκλο μαθημάτων στοιχειώδους, μέσης, ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης ή εκμάθησης ξένων γλωσσών. Με τη διάταξη της παραγράφου 2 περ. δ' του ίδιου νόμου ορίζεται, πιο συγκεκριμένα, ότι τα φροντιστήρια διακρίνονται, μεταξύ διαφόρων κατηγοριών και σε εκείνα των Ξένων Γλωσσών, στα οποία διδάσκονται μόνο γλωσσικά μαθήματα, ως όργανο έκφρασης, χωρίς επέκταση σε συστηματική διδασκαλία ειδικών μαθημάτων, όπως τα θρησκευτικά, η ιστορία κλπ.

Με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 15 ν. 2740/1999 τα φροντιστήρια ξένων γλωσσών μετονομάστηκαν σε Κέντρα Ξένων Γλωσσών. Συναφώς, με τη διάταξη του άρθρου 48 παρ. 2 περ. γ' του νόμου 4264/2014 έχει οριστεί ότι από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου 4093/2012 (12.11.2012) καταργείται η διάταξη του άρθρου 1 α.ν. 284/1968, περί χαρακτηρισμού των Σχολών Ξένων Γλωσσών ως φροντιστηρίων.

Από την επισκόπηση των παραπάνω διατάξεων προκύπτει ότι δεν προβλέπεται η δυνατότητα ενασχόλησης παιδιών προσχολικής ηλικίας (νηπίων-προνηπίων) με την αγγλική ή άλλη γλώσσα, σε φροντιστήρια ή, στη συνέχεια, σε Κέντρα Κέντρων Γλωσσών, με συνέπεια τέτοια δραστηριότητα, με αυτό το νομικό πλαίσιο, να μην επιτρέπεται. Πρόβλεψη για ανάπτυξη τέτοιας δραστηριότητας δεν υπήρχε ούτε στα νηπιαγωγεία της χώρας, μέχρι την θέση σε ισχύ της διάταξης του άρθρου 2 ν. 4692/2020, με την οποία προστέθηκε περίπτωση γ' στην παράγραφο 9 του άρθρου 3 ν. 1566/1985, περί της οποίας γίνεται λόγος κατωτέρω.

9. Με τις διατάξεις του άρθρου 2 του νόμου 1566/1985 έχει οριστεί ότι η πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από δύο διακριτές εκπαιδευτικές μονάδες: Τα νηπιαγωγεία και

τα δημοτικά σχολεία, η δε δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από άλλες δύο εκπαιδευτικές μονάδες: Τα Γυμνάσια και τα Λύκεια. Η φοίτηση των μαθητών στις μονάδες αυτές έχει καταστεί υποχρεωτική, εφόσον δεν έχουν υπερβεί το 16^ο έτος της ηλικίας τους. Περαιτέρω, με τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 εδ. α' του ίδιου νόμου προσδιορίζεται ο σκοπός και ο στόχος των νηπιαγωγείων. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή οι εκπαιδευτικές αυτές μονάδες προορίζονται, προκειμένου να βοηθήσουν τα νήπια για να αναπτυχθούν τόσο βιολογικά, όσο και ως προσωπικότητες εντός των ευρύτερων πλαισίων των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις αναφερόμενες στη συνέχεια περιπτώσεις (βλ σχετ. και Δ.Εφ.Αθ. 2632/2024 & Μ.Δ.Πρ.Θεσ. 68/2025). Με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του ίδιου άρθρου, όπως ισχύουν σήμερα, καθορίζονται η ηλικία εγγραφής των προνηπίων και των νηπίων στα νηπιαγωγεία, ο τρόπος υπολογισμού της ηλικίας τους, η διάρκεια και η υποχρεωτικότητα της φοίτησης, ως και ρυθμίσεις μεταβατικού χαρακτήρα. Με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 π.δ. 79/2017 έχει προβλεφθεί η διάκριση των μαθητών σε νήπια και προνήπια. Με τη διάταξη της παραγράφου 9 περ. γ', εδ. α' του ίδιου άρθρου, όπως ισχύει σήμερα μετά από δύο νομοθετικές παρεμβάσεις, η ρύθμιση της οποίας ενδιαφέρει στο προκείμενο, έχει εισαχθεί στο υποχρεωτικό πρόγραμμα των νηπιαγωγείων όλης της χώρας δράση για δημιουργική ενασχόληση των μαθητών με την αγγλική (μόνο) γλώσσα μέσω της οργάνωσης και υλοποίησης δραστηριοτήτων με τη βοήθεια εκπαιδευτικού της Αγγλικής Φιλολογίας και με την σύγχρονη παρουσία του νηπιαγωγού. Κατά την αιτιολογική έκθεση, η οποία συνόδευε τον νόμο 4692/2020, με τον οποίο προστέθηκε η συγκεκριμένη ρύθμιση στην αρχική μορφή του άρθρου, αυτή «προβλέπει την πιλοτική εισαγωγή στο ωρολόγιο πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου της δημόσιας πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης της δημιουργικής ενασχόλησης των μαθητών με την αγγλική γλώσσα, μέσω του προγραμματισμού και της υλοποίησης δραστηριοτήτων, κατά τη διάρκεια των οποίων οι μαθητές θα αλληλοεπιδρούν με έναν εκπαιδευτικό, κλάδου ΠΕ06 Αγγλικής Φιλολογίας, παρουσία του Νηπιαγωγού ΠΕ. Σκοπός του πιλοτικού αυτού προγράμματος δεν είναι η αυτοτελής διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας ως διακριτού διδακτικού αντικειμένου, αλλά η διεύρυνση ή/και συμπλήρωση των δημιουργικών δραστηριοτήτων στα προγράμματα σπουδών του Νηπιαγωγείου, ώστε να έρθουν οι μαθητές – από τα πρώτα χρόνια του μαθητικού τους βίου – σε επαφή με την αγγλική γλώσσα, η οποία έχει εμπεδωθεί ως κοινή γλώσσα συνεννόησης (*lingua franca*) στη σύγχρονη εποχή και η καλή γνώση της οποίας αποτελεί πολύτιμο εφόδιο για τη ζωή τους. Η επαφή των μαθητών από μικρή ηλικία

με την αγγλική γλώσσα, μέσω δραστηριοτήτων, θα διευρύνει τους μαθησιακούς τους ορίζοντες και θα ενισχύσει την ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων, συμπληρώνοντας παράλληλα τον ενιαίο και διαθεματικό χαρακτήρα των προγραμμάτων του Νηπιαγωγείου. Περαιτέρω, θα διευκολύνει τη μετάβαση των μαθητών στις επόμενες βαθμίδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπου η αγγλική γλώσσα διδάσκεται ως διακριτό μάθημα με τρόπο αυτοτελή και συστηματικό. Για την πιλοτική εισαγωγή της αγγλικής γλώσσας στο Νηπιαγωγείο εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, με την οποία ρυθμίζεται και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της εν λόγω πιλοτικής δράσης, όπως η διάρκεια ενασχόλησης των μαθητών με την αγγλική γλώσσα, καθώς και ο αριθμός και η γεωγραφική κατανομή των σχολικών μονάδων στις οποίες θα εισαχθεί πιλοτικά το πρόγραμμα. Με την ολοκλήρωση της πιλοτικής δράσης, το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής συντάσσει έκθεση αποτελεσμάτων και γνωμοδοτεί προς τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων αναφορικά με την εισαγωγή ή μη της δημιουργικής ενασχόλησης των μαθητών του Νηπιαγωγείου με την αγγλική γλώσσα σε όλα τα Νηπιαγωγεία ή άλλως τη διενέργεια ή μη νέας πιλοτικής δράσης» (βλ. σχετ. σελ. 2 και 3, ΣΤΕ 2210/2022). Με τις διατάξεις του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. Φ. 80378/ΓΔ4/5.7.2021 Υ.Α., η οποία έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 3 παρ. 9, περ. γ', εδ. β' του νόμου 1566/1985, περιγράφεται ο επιδιωκόμενος σκοπός του νομοθέτη, να ενσωματώσει την αγγλική γλώσσα στα Νηπιαγωγεία, εμπλουτίζοντας, με αυτόν τον τρόπο, το πρόγραμμα σπουδών και αναλύονται τα προσδοκώμενα εκπαιδευτικά και κοινωνικά οφέλη από αυτή την προσπάθεια.

10. Νομοθετικό κενό υφίσταται, όταν μια σχέση δεν ρυθμίζεται ειδικώς, αν και η ρύθμισή της επιβάλλεται, παρουσιάζει δε ομοιότητες προς άλλη ρυθμιζόμενη περίπτωση, οι οποίες μπορούν να δικαιολογήσουν τη χρησιμοποίηση των ξένων διατάξεων. Στην περίπτωση αυτή, η πλήρωση του κενού καλύπτεται με αναλογία, δηλαδή με την ανάλογη εφαρμογή της νομοθετικώς ρυθμιζόμενης περίπτωσης και τη δημιουργία ερμηνευτικώς ad hoc κανόνα δικαίου, με την έννοια όχι βέβαια επιλεκτικά, έτσι ώστε η αναλογία να αποτελεί για την περίπτωση αυτή εισαγωγή στην πραγματικότητα ατομικού δικαίου, αλλά θα πρέπει η ατομική περίπτωση να συγκεντρώνει τα στοιχεία που δικαιολογούν εξ αντικειμένου την επέκταση και σ' αυτή της εφαρμοζόμενης ρυθμίσεως. Προϋποθέσεις της αναλογίας είναι α) η ύπαρξη νομοθετικού κενού, το οποίο πρέπει να είναι ακούσιο, δηλαδή ο νομοθέτης άφησε αρρυθμιστη μια περίπτωση, η οποία απαιτούσε ρύθμιση. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει

κενό που να αποτελεί συμπλήρωση με αναλογία, δηλαδή με προσφυγή σε έναν άλλο κανόνα δικαίου, όταν ο νομοθέτης άφησε μια περίπτωση αρρύθμιστη είτε διότι δεν τον ενδιέφερε η ρύθμισή της, είτε, κατά μείζονα λόγο, διότι δεν επιθυμούσε να τη ρυθμίσει, β) η ομοιότητα του ρυθμισθέντος θέματος με το μη ρυθμισθέν και γ) η ταυτότητα του νομικού λόγου (βλ. σχετ. Α.Π. 407/2021, όπου αυτόθι παραπομπές, Σημαντήρα: «Γενική Αρχή Αστικού Δικαίου», Ημίτομος Α΄, έκδοση 1977, σελ 107). Η αρχή της αναλογίας διέπει ολόκληρο το δίκαιο, ενώ δεν αποκλείεται η εφαρμογή της και στο διοικητικό δίκαιο, εφόσον, όμως, αυτή πρόκειται να είναι επωφελής για τον διοικούμενο (βλ. σχετ. ΝΣΚ 10/2019, με τις αυτόθι παραπομπές). Αναλογική εφαρμογή δεν επιτρέπεται πάντοτε. Έτσι, μεταξύ άλλων, αυτή δεν επιτρέπεται σε διατάξεις του ουσιαστικού ποινικού δικαίου σε βάρος του κατηγορούμενου (βλ. σχετ. Μπουρμάς: «Η κατοχή πράγματος ως αξιόποινη πράξη», εκδ. 2015, σελ. 266), σε διατάξεις φορολογικού περιεχομένου (βλ. σχετ. Χρυσανθάκης: «Διοικητικό Πρωτοδικείο-Εφαρμογές Διοικητικού και Δικονομικού Δικαίου», εκδ. 2018, σελ. 10, Σουφλερός: «Δίκαιο Επιχειρήσεων Εταιρειών», εκδ. 2019, σελ. 1295) και στην εφαρμογή των ορίων της πνευματικής ιδιοκτησίας (βλ. σχετ. Π.Πρ.Αθ. 3562/2015).

11. Στη προκειμένη περίπτωση, ως έχει αναφερθεί ανωτέρω, από την Δ/νση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων έχει μεταφερθεί στην Κεντρική Διοίκηση του Υπουργείου προβληματισμός, ο οποίος έγκειται στο γεγονός ότι με την διάταξη του άρθρου 3 παρ. 9, περ. γ΄, εδ. α΄ ν. 1566/1985 όπως ισχύει σήμερα, έχει εισαχθεί πιλοτικά στο υποχρεωτικό πρόγραμμα των Νηπιαγωγείων, δράση για τη δημιουργική ενασχόληση των μαθητών με την αγγλική γλώσσα μέσω της οργάνωσης και υλοποίησης δραστηριοτήτων, με την βοήθεια εκπαιδευτικού αγγλικής φιλολογίας και την σύγχρονη παρουσία του νηπιαγωγού της εκπαιδευτικής μονάδας. Το ζήτημα εστιάζεται, στη δυνατότητα αναλογικής επέκτασης της ισχύος της διάταξης αυτής και στις δράσεις των Κέντρων Ξένων Γλωσσών. Επ΄ αυτού του θέματος παρατηρείται ότι: Κατ΄ αρχήν, από τη γραμματική διατύπωση της συγκεκριμένης διάταξης, η κατάστρωση της οποίας είναι σαφής, έτσι ώστε να μην απαιτείται η προσφυγή σε άλλη ερμηνευτική μέθοδο, προκύπτει ότι το πεδίο εφαρμογής της περιορίζεται, μόνο στα νηπιαγωγεία της χώρας. Όπως δε προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση που συνόδευε τον νόμο 4692/2020 και συγκεκριμένα από την ανάλυση της διάταξης του άρθρου 2, με την οποία είχε προστεθεί η υπ΄ όψη περίπτωση γ΄ στο άρθρο 3 παρ. 9 του νόμου 1566/1985, η βούληση του νομοθέτη ήταν, να εισάγει δοκιμαστικά στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα των νηπιαγωγείων της επικράτειας και μάλιστα ορισμένων εξ αυτών κατά τις ειδικότερες ρυθμίσεις της σχετικής Υ.Α. που θα εκδιδόταν στη

συνέχεια, την ενασχόληση των νηπίων και προνηπίων με την αγγλική γλώσσα. Η δράση αυτή θα ελάμβανε μόνιμο χαρακτήρα και θα επεκτεινόταν στις όμοιες εκπαιδευτικές μονάδες της χώρας ανάλογα με την επιτυχία που θα είχε, μέσα στο χρόνο, η συγκεκριμένη δράση. Περίπτωση, με την εισαγωγή της συγκεκριμένης διάταξης ο νομοθέτης να εκφράστηκε, ακούσια, στενότερον του δέοντος, έτσι ώστε να πρέπει να επεκταθεί η ρύθμισή της, αναλογικά, και επί των Κέντρων Ξένων Γλωσσών, δεν υπάρχει, δεδομένου ότι από την δοκιμαστική-εξαιρετική φύση της ρύθμισης αυτής επιβάλλεται, όπως η ερμηνεία της λαμβάνει χώρα στενά, δηλαδή κατά τη γραμματική της διατύπωση και η εφαρμογή της να περιορίζεται μόνο εντός του πλαισίου που καλύπτει. Εάν ήταν διαφορετική η βούληση του νομοθέτη υπήρχε, πάντοτε, η δυνατότητα, να εισαχθεί σχετική ρύθμιση, που να κάλυπτε τη λειτουργία και των ιδιωτικών αυτών μονάδων.

Απάντηση.

Επομένως και σύμφωνα με τα όσα έχουν, αναλυτικά, εκτεθεί ανωτέρω η απάντηση η οποία προσήκει στους προβληματισμούς της ερωτώσας υπηρεσίας είναι ότι, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, δεν είναι δυνατή, η φοίτηση παιδιών προσχολικής ηλικίας (προνηπίων-νηπίων) σε Κέντρα Ξένων Γλωσσών. Συναφώς, δεν είναι σύνηθες η παρακολούθηση σ' αυτά μαθημάτων αγγλικής γλώσσας.

Ο Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Περικλής Αγγέλου